Ч. 18. (189) Львів, пятниця, дня 21. січня 1916. Рік II.

Українське слово

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

За рік	18·— K.
" пів року	9·— "
" чверть року	5·— "
" місяць	1·80 "

В краю і державі:

За рік	24·— K.
" пів року	12.— "
" чверть року	6·— "
" місяць	2·40 "

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Нове насильство почвірного порозуміня.

День 13. січня с. р. останеть ся історичним днем в історії нинїшної світової війни: в тім дни австро-угорські війська зайняли Цетинію, після чого парляментарі чорногорського короля та його правительства просили наддунайську монархію о застановленє дальших ворожих кроків; рівночасно майже — по приватним телеґрафічним донесеням, — анґлійсько-французькі війська зайняли воєнну грецку пристань Атен, старий, історичний Фалєрон.

Сталось се як раз з хвилю коли російська офензива на східну Галичину зломилась о непохитний мур австро-нїмецьких військ і мерзевів, причім російська військова управа втратила в забитих та ранених понад 70.000 людий. Остаточного, розпучливого кроку короля Микити російські наступи не могли вже здержати: маючи за собою примір Бельгії і Сербії, чорногорський король не мав вже смілости, а може й совісти виставляти свій край на ту саму судьбу: він піддав ся безглядно, без застережень, так, як піддають ся ті, що вже не мають ніякої надії на успіх, ні на вижидану підмогу..!

Нема й сумніву, що про наміри чорногорського короля і його правительства було почвірне порозуміне поінформоване. Король Микита, заки рішив ся на сей остаточний крок просив о поміч і у свого зятя в Римі, і у Миколи Миколаєвича; стукав він певно також о поміч у Парижі та Льондоні. Та поміч не приходила. І слідував останній крок Чорногори, — беззглядна капітуляція.

Після дарданельської невдачі наближаєть ся невдача для почвірного порозуміня в Солуні. Кільканайцять кільометрова квадратова область укріплена, яка є послідним пристановищем анґлійсько-французьких військ на Балкані є недостаточною обороною супроти наступу військ осередних держав і їх союзників. Супроти сього є дуже можливе, що почвірне порозуміне рішилось поширити свою операційну базіс на цілу Грецію, бо упадок Солуня означав-би цілковиту, остаточну лївідацію балканської виправи. І як раз, правдоподібно по сій причині анґлійсько французькі війська розпочали нову бльокаду грецького побережа; зайняли — по приватним донесеням Фалєрон та йдуть на Атени.

Можлива тут і друга евентуальність: почвірне порозумінє, що тільки часу та енерґії втратило, щоб наклонити Грецію до своїх цілий, рішило насильно і остаточно приневолити її до оружного виступленя проти осередних держав та їх союзників.

Нема що й казати, положенє грецького правительства та короля Константина є дуже критичне. Оба правлячі чинники старались все про те, щоб вести таку політику, яка-б відповідала гелєнським інтересам. І по сій причині змінював ся тричі кабінет, за сього велись безнастанні переговори з почвірним порозумінєм, яких вислідом не рідко були ультімати до короля Константина.

О скільки вісти про занятє Фалєрону правдиві Венїцельоз з своїми сторонниками осягнув поки що ціль до якої більш чим від року стремів; та недалека будучність покаже, чи вдасть ся йому перевести свої мрії в діло. Треба числитись з фактом, що грецька армія є щиро віддана свому королеви, який кілька літ тому був її начальним вождом у балканській війні, в якій засвідчив щиру відданість грецьким інтересам. Надії отже почвірного порозуміня, на оружне виступленє Греції проти осередних держав є дуже сумнівні.

Свіже насильство доконане на Греції може мати тільки один наслідок: після упадку Солуня анґлійськофранцузькі війська подадуть ся на грецьку область, щоб продовжувати лївідацію балканської виправи.

Иншого хісна почвірне порозумінє з сього не винесе: противно здеморалізоване анґлійсько-французьке військо подаючись у відворті з Солуня в зад буде виставлене на що раз-то більші втрати які остаточно завершуть балканську виправу.

І по сій причині день 13 с. м., що приніс капітуляцію Чорногори, — станеть ся початком великої солунсько-балканської траґедії.

Урядові воєнні звідомленя.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

На фронті Ізери малий німецький відділ вдарив на рови ворога та здобув машиновий кріс. По обох сторонах жива діяльність мінами на фронті на захід від Ліль аж до полудня від Somme. В ночи ворожі летуни кинули бомби на Мец. Доси зголошено тільки матеріяльні шкоди. Ворожий літак впав над раном на полудневий захід від Thiaucourt. З летунів, які находились на воздухоплаві, оден згинув.

На східнім фронті.

Нічо нового. — Німецькі летничі ескадри заатакували маґазини ворога та летничу стацію в Тернополі.

На балканськім фронті.

Положенє незмінене.

Начальна управа армії.

Европейська війна.

Протест грецкого правительства.

ЛЬОНДОН. (Ткб.). „Таймс" доносять з Атен: Грецке правительство запротестувало у держав почвірного порозуміня по причині знищеня мосту під Деміргіссар.

Ультімат до Греції.

З Ціриху доносять: Ультімат держав почвірного порозуміня домагаєть ся від Греції, щоб вона сейчас віддалила представників осередних держав з Греції та зірвала з ними зносини.

Спільні наради почвірного порозуміня.

ЛЬОНДОН. (Ткб.). Міністри союзних держав збирають ся тут нині. Вже прибув французький президент міністрів.

Стріча нїмецького Цїсаря з болгарським королем.

БЕРЛІН: Під датою 18. с. м. доносить бюро Вольфа з Нїшу: В полудне зустрінув ся цїсар німецькій з болгарським королем в святочно прибранім місті Нїшу. На пероні утворили болгарскі війська почетний відділ. По сердечнім привитаню удали ся оба монархи самоходами на цитаделю де спільно зробили перегляд болгарских, македонських та нїмецьких військ, які там находили ся. Цїсар вручив королеви буляву пільного маршалка а король заіменував цїсаря шефом 12. болгарського полку піхоти.

СОФИЯ (Ткб.). Підчас військової ревії в Нїшу німецький цїсар незвичайно заінтересував ся македонськими віддїлами та питав ся кождого жовнїра, чи є вдоволений по причині освобожденя їх краю. Вручуючи маршалківську буляву болгарському королеви. Цїсар сказав що є здивований хоробростию болгарскої армії. Маршалківську буляву належить вважати як символ признаня зі сторони нїмецької армії. Король відповів, що є гордий, що міг видїти, як його армія боролась рамя при рамени з геройською, славною нїмецькою армією. Є переконаний, що співділанє тих двох армій уможливить обом краям осягнути те, до чого мають право.

Становиско Румунії.

Велике значінє Солуня для румунської політики.

„Berliner Tagblatt" доносить з Софії:

З добре поінформованого болгарського жерела доносять, що солунське питанє має великий вплив на орієнтацію румунської політики. Як твердять, значінє приписуване президентом

міністрів Братіяну обсадженю Солуня, найліпше характеризують слова, яких недавно ужив на зборах найвизначнїйших лїберальних полїтиків в солунській справі брат і довірочний співробітник премієра, Вентілї Братіяну:

„Опорожненє Солуня — сказав — Анґлїйцями і Французами означалоби самоубійство коаліції. На весну будемо знати, чи коаліція доконала се самоубійство.

Фактом є, що на рішенє ся Румунії буде мати великий вплив розвій солунської справи. Як Анґлїйцям і Французам удасть ся задержати Солунь і його укріпити, то Румунія буде оставати безнастанно під впливом сили притяганя сего чинника могучости та остане для осередних держав непевним сусідом. Коли однак Анґлїйців і Французів удасть ся виперти з Солуня, то тодї вплив коаліції на Румунію не лише моральний але також і полїтичний майже зовсїм щезне, бо в самій Росії навіть найзавзятїйші русофили не покладають вже жадної надії. Тодї Братіяну, о скілько хоче Румунію вивести зі світової війни побільшеною та скріпленою, буде мусїв поставити її по стороні осередних держав, або, що є найправдоподобнїйше уступити в користь Карпа, Майореска, або Марґільомана.

Після капітуляції Чорногори.

Голоси румунської преси. — Враження в Римі і Берлїні. — Обміна депеш між ґр. Штірком а Архикн. Фридрихом.

БУКАРЕШТ. Про капітуляцію Чорногори пише „Молдавія“ орґан Карпа: Король Микита не вірить вже в побіду почвірного порозуміня і хоче вратувати те, що дасть ся ратувати. Він виявив тим, що є добрим дипльоматом та що тверезо дивить ся на справу.

„Independenze Roumaine“ пише: „Капітуляція чорногорської армії означує капітуляцію народу, котрого дальші жертви були складані для інтересів, що не є інтересами Чорногори.

„Politique“ називає здачу Чорногори подію о великім значіню. Ся капітуляція вказує, що союзники втратили надію на остаточну побіду.

РИМ. (ТКБ.). „Giornale d' Italia“ довідуєть ся що капітуляція Чорногори викликала в кругах сербського посольства в Римі дуже пригноблююче враженє.

БЕРЛІН. Засїданє палати вельмож пруського сомму угворив президент промовою, в котрій згадаючи про капітуляцію Чорногори, висказав радість з нагоди, що один з неприятелїв, хотяй найменший, перший витягнув консеквенції з військової переваги своїх противників. Президент надіє ся, що успіхи союзників також і инших ворогів скорше чи пізнїйше приневолять зрозуміти сю конечність. Честь і слава хоробрим автро-угорським військам, які здобули приступом позицію, як здавало ся не до здобутя, і тим самим осягнули сей світлий успіх. Записуючи нині яко plus по нашій стороні то що один з ворогів піддав ся на ласку і неласку, то бачимо в тім також користний обяв в справі остаточного вислїду. (Грімки оплески). Опісля палата радила над риболовським законом.

ВІДЕНЬ. З нагоди капітуляції Чорногори вислав ґр. Штірк до пільного маршалка Арх. Фридриха депешу, в якій в імени правительства складає найщирші желаня а дальше так говорить:

„З гордостию і радісною полекшою глядить цїла Австрія на нашу славну армію, яка під побідоносним приводом В. Цїс. Високости при помочи Бога остаточно побідить всіх наших ворогів.

В телеґрафічній відповіди Архикнязь дякує за желаня і каже: Славний клич нашого достойного Володаря: Viribus unitis — се той чар, якому завдячуємо сей великий історичний успіх.

Коби дальше спільне співдїланє всїх чинників власти в монархії увінчало ся скорим, побідним остаточним вислїдом.

З ЗАСІДАНЬ ПАРЛЯМЕНТІВ.

Угорський парлямент.

Мнимі переслїдуваня Мадяр у війську. — Відповідь преизидента міністрів.

БУДАПЕШТ (Ткб.). В соймі п. Урманчи мотивуючи свою інтерпеляцію жалував ся на те, що угорські жовніри в армії по причині своєї народности є виставлені на переслїдуваня. Случаї того рода, що дійшли до відома бесїдника, є так численні, що відносить ся враженє, начеб управа армії супокійно глядїла на ті відносини. Бесїдник від часу своєї послїдної інтерпеляції одержав дуже много устних та письменних зажалень. Бесїдник однак мусить признати, що одержав також много листів, котрі з похвалою висказують ся про австро-угорських, німецьких, тирольських, хорватських і боснійських офіцирів. Бесїдник вказує на порушену пресою справу самовбійства угорского резервового підпоручника, котрий товаришам заявив, що в сей спосіб хоче оминути дальших переслїдувань, які мусїв терпіти як Мадяр.

БУДАПЕШТ (Ткб.). В відповіди на інтерпеляцію п. Урманчого в справі повторюючих ся в кругах армії неприязних для Угрів явищ, ґр. Тіша відповів, що жалує, що інтерпелянт порушив ту справу в формі інтерпеляції. Певно, що серед останків давних поглядів, котрі в нашій армії є противні народним почуваням, істнує певний запальний матеріял та дає притоку до деяких противенств та терть. Однак ті тертя в переважній части армії в хвилї небезпеки усувають ся на другий плян, та не дасть ся заперечити що в деяких місцях є вони слїдні. Супроти того однак не треба відвертати очий від потїшаючого факту, що в далеко більшій части случаїв угорські жовніри та угорський народ стрічає все те високе признанє, на котре він в цїлій повні заслугують. В кождій армії стрічають ся тертя між наставниками а підвласними, в кождій армії є неприємні наставники, котрі цїлком без причини роблять прикрости своїм підвласним. В наших відносинах є ще й ся некористь, що в кождім такім случаю випукуєть ся ще націоналїстичне питанє, хоть би його зовсїм не було. В зносинах між наставниками а підвласними конечна є погідна атмосфера і в тім напрямі президент кабінету старав ся, домагаючись, щоб через виобразованє угорських офіцирів слїдувало інтезивне втягненє угорського живла до армії. Бесїдник сподїєть ся, що після війни цвіт угорської молодіжи вступить до армії. Бесїдник знає, що кермуючі круги в армії цїнять угорський народ і угорських жовнірів та є переконаний, що ті чинники, коли будуть уважали за конечне, виступлять проти тих, що ведуть язикові спори. Ґр. Тіша просить, щоб палата приняла ту відповідь до відома. (Загальне притакуванє). Відповідь ґр. Тіши приняла палата до відома.

З листів полонених.

I.

До редакції „Українського Слова“: Ми полонені Українцї шлемо Вам від чистого серця привіт і подяку за Вашу часопись. Тепер ми маєм змогу у вільний час розсіять нашу тугу і забути про свою нещасну долю. Ми воскресли духово. Ми инші стали. Читаємо і наша мрія — наша думка літає далеко і те, що здавалось за сон, тепер здійсняєть ся — воскресає! Вірить ся, що наша Україна „ше не вмерла“ — а одживає і встане з попелів на те, щоб жити та цвісти на радість своїм многострадальним синам!

Працюйтеж — не сумнївайтесь.. За Вами стоїть вся Україна, котра глядить на Вас, як любляча мати!... А ми, не маючи можности чім помогти Вам, посилаємо отсї вірші як що будуть пригідні — то прохаємо надрукувати у Вашій шановній часописї.

О. К.

ЗА ЩО?

Уже в полоні ми читаємо
Під час невольного житя,
Чого із нами не бувало,
А чи дійшли до почутя,
Чи розгадали теє діло,
За що головоньки буйні
Котились в право і у лїво
На цїй невиданій війнї?..,
За що з'обидили ми брата,
За що палили його хату
За що пустили в білий світ
Калїк, вдовиць, дітий — сиріт?...
За віру, може? — Не хотїв
Цьогоб казати, — Не за віру.
Господь сказав нам для приміру:
„Своїх любіте ворогів“
Не будем, братя лицеміри
Наш ворог також Бога ма
І молит ся, а нашу віру
Ніхто од нас не одніма.
Якеж-бо нам до того діло
Що молить ся не так як ми?...
— І понесли дурнії тіло
— І души на престол війни...
— І наша бранная дорога
Покрилась трупом та кістьми...
Та чи те все во імя Бога?
Чи... чи... од імени Москви?...
— Не знаю добре... нас погнали
Неначе тих дурних овець
На пашу в степ. Наш цар-отець
Послав, щоб ми їх визволяли
Огі „славянскії народи“
Із під „німецької неволї“
І надїляли їм „свободи“
Такі як в нас,.. і строїть школи
І вчити їх, — бо ми учені
І вольні ми як вітер в полї...
Дамо і їм!.. (Се люди темні...)
Дамо і їм, хоч трохи волї,
Яка у нас... Най небораки
Як кажуть там „пайдуть в перьод“
І прасвєтятся“ — Бо й собаки
Ідять крихти з стола господ
Да мо-ж і їм на те, щоб знали
Що із тяжкої їх неволї
Брати — славяни визволяли!...
А не забудуть довго нас...
Прийдеть ся часто споминати,
Що кожню хвилю, кожний час,
В який вернеть ся к своїй хатї
І не застане, — тілько місце
Димар один та попілище
Де буйний вітер (там не тїсно...)
Один гуляє, виє — свище...
А де була колись оселя
Тепера травка зеленїє...
І смутна думка невесела
На душу втомлену повіє...
За що з'обидив ти нас брате,
За що наш край розруйновали?...
Лиш обгорілї стїни хати...
А жінка, дїти... все пропало...
На що усе оце здалось?...
Не помирились, тїсно стало,
Перше жило ся, як жилось
— Простору треба... волї мало,
Найшли спокій найшли і волю:
Чого бажали, чого хтїли...
Один свободу, другий долю.
Найшли усї!... В землї потлїли
Усїї ті, котрі шукали
Того, що кожньому потреба,
Даремно милости прохали
Даремно турбували Небо...
— Не буде милости, не буде,
(Хоч в Бога є її богато)
Бо ви збірі, звірі — не люди
Ви відвернули меч на брата...
Ви його кровю і сльозою
Полили землю, з краю в край,
І може думали з порою
Узяти добрий уроджай,
— Та нї, не виросте пшениця,
А буде сор та „плевели“
І ними будете кормить ся...
Що посадили — те й взяли,
А Вас самих, як що нїкчемне
Поварять в сірі та смолї
І кинуть в пекло горяченне!...
Тодї-то, може на землї
Святая правда воцарить ся,
І будуть жить і веселить ся
Так тихо, мирно і в тиши
Одному Господу молить ся,
І правда буде на души....

(Кінець буде.)

ОСТАП ШАНДУРА.

При окопах.

При окопах — в сірий день осінний,
Де ще ранком стояли салдати,
Впав від кулї отаман курінний,
Впав сердега при дулї гармати...

А соколи далї полетіли,
Полишили свого отамана,
Лиш ясенї два над ним шуміли,
Як на грудях застигала рана...

Із ясенів зжовклий лист спадає,
Плаче ніч сумна як хлопська доля, —
Отаману „упокой“ співає
Зимний вітер, що летить від поля..:

(Шляхи).

Переслїдуванє і знищенє Унії на Українї *).

Після першого подїлу Польщі українсько-униятське архиєпископство в Полоцьку переходить під власть Росії. Мимо торжественної запоруки в мировім трактатї з 18. серпня 1773, що унію полишить ся status quo в її правах, привилеях та посїлостях, заявляє цариця Катерина отверто, що всї уніяти мусять перейти на православиє, або прилучитись до рим.-кат. церкви. Знала вона дуже добре, що український та білоруський народ нїколи не покинули-би національного обряду, та що ізза сеї альтернативи тамошний латинський клир не буде вести опозиції супроти цариції і відкаже ся від помочи для уніятів, та що впрочім латинська пропаґанда буде мати дуже малий вплив на Українців. По думцї розпорядку Катерини латинський архиєпископ з Могилева, що був її орудєм, розпочав акцію після проґрами російського правительства, в наслїдок чого погребано унію, а з другої сторони отворено широке поле для православної пропаґанди.

Винайдено нове средство, що мало служити як покришка для нікчемних затій. Катерина видала розпорядок, що при кождім зайнятю уніятської парохії маєть ся питати громаду, до якої віри вона хоче належати та котрого пароха собі бажає, щоб з мірodатного місця (се є від правительства) міг бути іменований парох дотичного віроісповідання. Сей акт російської перфідії міг мати найбільший успіх на заході, де російські відносини не були звісні. В дійсности однак членів громади правительство нїколи не запитувало ся, їм накидувано прямо православних попів.

В той спосіб полоцьке архиєпископство втратило в 10 роках 800 уніятських церков зі 100.000 вірними. Енерґічна постава папи Пія VI. захистила уніятську церков сеї провінції від цілковитої заглади, та толєранція уніятів тревала тільки короткий час.

На Литві, що після першого подїлу Польщі осталась при польськім королївстві, іменувала цариця Катерина в р. 1786. православного архимандрита Садковського єпископом та уділила йому юрисдікцію над всїми схизматиками, що жили в польськім королївстві, і тим самим були польськими підданими. Новоіменований єпископ зложив присягу вірности цариці, а відтак щойно додатково після формуляра, цензурованого Катериною II польському королеви. Діяльність сього епископа служила отже виключно російському правительству та православію. За час його 20 лїтної дїяльности відобрано Уніятам понад 300 церков. Парохіяльні уряди обсаджувано Садковський вихованками православного київського семинара, котрих заприсяжувано як аґентів цариці.

Після другого і третого подїлу Польщі припали Росії окрім митрополїтальної епархії (Україна) також грецько-католицькі епископства у Володимирі, Берестю, Луцьку, Пінську і Холмі та часть львівської епархії а іменно Поділє з 800 парохіями. Мала часть холмської епархії припала Австрії, а часть епархії Берестя Прусам: в р. 1807. прилучено її знова до російського епископства в Берестю. Росія мала переважаючу часть Київсько-Галицької митрополії, і по сїй причині судьба унії була вже рішена. Хоть Катерина відновила з умові в Городнї (1793) торжественні запевнення „задержати католиків обох обрядів в їх дотеперішних правах і посїданю“, однак вже того самого року поставила тайній радї питанє: „В який спосіб можнаб Уніятів анектованих провінцій найлекше та найвигіднїйше привернути на гр.-православну релїґію?“

Рішено зорганїзувати т. зв. „місійні заведення“. Садковський, тепер епископ Мінська зістав іменований керманичем та вождом російських військ, що були стаціоновані в тих краях; він одержує приказ стояти кождої хвилї до розпорядимости військових властий. Садковський видав до всїх Уніятів пастирський лист, в котрім завзиває їх до переходу на православіє, оскверняючи рівночасно католицьку церков. Російські чиновники мусїли сей лист читати у всїх уніятських церквах.

(Кінець буде).

*) Гляди ч. 13 „Укр. Слова“ з 16. січня 1916.

НОВИНКИ.

— **Відзначення Українцїв.** Поручник Олександер Олексик (з Дрогобича) зістав відзначений медалею „Signum laudis“, штабсфельдф. Дмитро Попович золотою, а Степан Буґар великою срібною медалею хоробрости.

— **Ананас з Пустомит.** В числї 14. „Українського Слова“ була інтересна новинка про о Волянчика з Малехова. Показуєть ся що у львівськім повітї живе більше подібних діячів, тому хочемо представити правдиве обличє і змалювати дїяльність в часї російського наїзду другого приятеля „земляків“ кс. Юзефа Відацького пароха з Пустомит. Його довголїтна дїяльність в Підмихайлю коло Калуша вже нераз була обговорювана в наших часописях, де він був сталим кліснтом. На новій парохії в Пустомитах кс. Відацкий ще і поширив свою роботу та згуртував коло себе більше число подібних до нього прибічників, які в часї російського наїзду мали нагоду використати побирані від кс Відацкого вказівки та їх відповідно зужиткувати.

Бойкий слуга Божий дуже упереджений до нашої армії. Імпонують йому російські конї і тому висловлював ся прилюдно що „lepszy koń ros.jski jak żołnierz austryacki“.

Та не лише російські конї добули собі таку симпатію і почесть кс. Відацкого: він був прислужний і помічний і для російської армії, а з окрема стояв в тїсній дружбі з російською жандармерією в Пустомитах. З жандармами часто запивав ся, та при чарцї і склянцї полагоджував всї інтереси, і через запитих жандармів доскулював немилим собі людям. В часї пятинки намовляв і просив російських жандармів щоби замкнули українську гр.-кат. церков в Пустомитах, бо — мовляв — церков і богослуження в нїй є причиною, що тамошні Українцї стоять непохитно при католицтві та Австрії. Колиж жандармерія не дала послуху намовам кс. Відацкого, рішив ся він иншим способом накинути Пустомитам православного батюшку. Доніс російському офіцирови Дмитрові Коцюбинському, що місцевий український парох о. Володимир Стернюк є завзятущим Австрійцем, ворогом Росії, та орґанїзував добровольців стрільців для австрійської армії до борби проти Росії. Не арештовано о. Стернюка та не вивезено на Сибір лише завдяки тому, що Українець Коцюбинський пізнав ся на вартости доносів кс. Відацкого і хотів зрозуміти, що о. Стернюк як католицкий сьвященик і австрійський підданий навіть в часї ворожого наїзду не може ломити присяги вірности своїй церкви, державі і монархови. Мимо того мусів о. Стернюк добре ховатись перед російською жандармерією і військом та пережити неодну чорну годину.

Його прибічні у всїм наслїдували примір свого душпастиря. Начальник громади в Пустомитах Йосиф Насальський і присяжний Ясько Сурмай були від хвилї приходу Москалїв до Пустомит постійними їх інформаторами і провідниками. З російськими патрулями вештали ся по всїх доокресних селах, показували всюди добрі і безпечні дороги та робили їм прислуги навіть зі шкодою своєї вітчини.

Австрійський полонений Гринько Карпинець вспів втечи з російського полону та довший час укривав ся між людьми в своїм рідним селї Милошовичах. Довідав ся про се Насальсьий і оба зі Сурмаєм зрадили його місце побуту, та видали російським військовим властям, котрі вивезли Карпинця до Росії.

— **На переломі.** Незабаром вийде під сим заголовком великий з багатьома малюнками календар „Союза визволеня України“, понад 20 аркушів друку, є се памяткова книжка для кождого щирого Українця на згадку сучасного великого часу, який становить переломову добу в житю нашого народу, нашої нації. В нїй знайде читач цїлий ряд цікавих статий, котрі всесторонно освітлюють українську справу, наше минуле й нашу теперішність. От короткий перегляд сих статий: Проф. Лепкий, на новім порозі. Проф. В. Сімович, Шевченків заповіт. Др Л. Цегельський, Про причини великої світової війни. Др З. Кузеля, Наше минуле (коротка історія України). Проф. Б. Лепкий, Кінець української волї. Др Л. Цегельський, Самостійна Україна, йогож, Про назви „Русь“ і „Україна“. Проф. Ст. Рудницький, Україна (коротка ґеоґрафія). С. Кузик, Потреба самостійности України з економічного погляду. Проф. Б. Лепкий, Погляд на укр. лїтературу. Проф. В. Сімович, Короткий огляд укр, лїтератури. Др В. Левицький, Українці в Австрії. Др М. Лозинський, Укр. представництво в Австрії. Вол. Темницький, Укр. Січові Стрільцї. Ів. Чупрей, Січовий рух. Проф. Боберський, Сокільський рух. Др І. Крипякевич, Коротка історія укр. війська. Вол. Дорошенко, Українство в Росії. А. Жук, Союз визволеня України. Грицько Микетей, Червоний Хрест і ин.

Поза тим в календарі поміщено багато поезій визначнїйших наших письменників, дібраних так, щоб доповнювали й поглиблювали зміст відповідних статий.

Цїна календаря незвичайно дешева, всього 1 кор. 20 сот.

— **Занятє металїв в промислових підприємствах.** Управа м. Львова оповіщує: Внаслїдок розпорядка ц. і к. Команди міста Львова з 10. січня 1916 Е. Ч. 5826/III. подаєть ся до загальної відомости як слїдує:

„Силою рішеня ц. і к. Начальної Команди етапової до ч. 56907/15 можуть бути предмети металеві (машини) в підприємствах промислових (також рафінеріях спірту) заняті лиш виймково в сих случаях, коли піднятє руху на місци є виключене.“

— **Застановленє чеського видавництва.** З Праги доносять, що тижневник „Novina“ котрий редаґував Др Гербен, видавець „Cas-у“ завішеного в видавництві перед роком, застановила праська дирекція полїції в видавництві.

— **Пошести у Франції.** Військові французькі власти не дають жовнїрам відпустки в околиці Ізери, а то зі згляду на панующу там пошесть. В Франції є досить таких департаментів, що є навіщені пошестями.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 21. січня 1916

Нинї: 21. с. м. гр-кат. Григорія пр., римо-кат. Аднешки.

Завтра: 22. січня гр.-кат. Полиєвкта, римо-кат. Вінцентого.

○ Заповідженє на половину сього місяця засїданє повної Головної Ради Краєвого Товариства господарского „Сільський Господар“ у Львові, відбуде ся в понедїлок в днї

24. січня с. р. о год. 11. перед полуднем в сали Засідань Тов. при ул. Зіморовича ч. 20. І. п. із слідуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу. — 2. Звіт ґенерального секретара. — 3. Акція відбудови. — 4. Програма діяльности і буджет на рік 1916. — 5. Справи біжучі. — 6. Внесеня і запити.

Всіх членів Головної Ради Товариства так з голосом рішаючим як рівнож з голосом дорадним, просимо о ласкаву конечну участь в заповідженім засіданю. — Президія.

○ Загальні Збори Народного Базару в Жовкві. стов. зар. з обм. порукою, відбудуть ся дня 30. січня 1916. о год. 5. по пол. в комнатах Нар. Дому в Жовкві, з таким порядком дневним:

1. Справозданє білянсове до р. 1914/15.
2. Справозданє з переведеної ревізії через Кр. Союз ревіз. в грудни с. р.
3. Затвердженє вибору членів управи.
4. Вибір членів Ради Надзираючої.
5. Внесеня.

Просить ся о численну участь.

„Народний Базар“
стов. зар. з обм. порукою в Жовкві.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 20. січня 1916.

На російськім фронтї.

Нова битва над границею Бесарабії сталась ще більше нагальнїйшою. Окрім наступів — про які вже вчера звідомлювано — а котрі велись ранним ранком, хоробрі наші війська, головно будапештенська дивизия гонведів аж до пополудня, майже що годину мусїли відкидати завзяті наступи переважаючих сил ворога в ріжних місцях між Топорівцями а Бояном. Підчас борби ворог кілька разів вдер ся до наших окопів, однак все в рукопашнім бою — а оден раз смілим протинаступом полків гонведів 6. і 30 зістав відкинений, причім поніс великі втрати. Область положена перед нашими укріпленями є заставлена російськими трупами. В области боїв поодиноких баталїонів начислено 800—1,000 полягших Росіян.

Инші фронти армії Пфлянцер-Бальтїна через цїлий день були під сильним огнем російських армат. Також і на фронтї, що граничить на півночи в східній Галичині, йшли короткі бої артилєрії.

На італїйськім фронтї.

Нїчо єственного.

На балканськім фронтї.

Нїчо єственного.

Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Анґлїйцї вчера вечером заатакували при помочи димлячих бомб наші становиска на північ від Frelinghica на широкости кількасот метрів. Неприятель відкинений поніс великі втрати.

Ворожа артилєрія пляново острілювала церков в Leas.

Нїмецький воздухоплав застрілив під Tourcsing зпоміж ворожої воздушної анґлїйської ескадри боєвий біплян з двома машиновими крісами. Над Ізерою огонь наших оборонних армат приневолив до упадку на ворожі лїнії ворожий лїтак, який відтак ми знищили огнем наших армат.

Вчера в ночи обкидали ми бомбами військові уряджения в Нансі.

На східнім фронтї.

Артилєрійські бої та сутички передних сторожий в кількох місцях фронту.

На балканськім фронтї.

Нїчо нового.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.